

ELEMENTE PROSPECTIVE ÎN ACTIVITATEA DE RESOCIALIZARE A DELICVENTULUI JUVENIL

Marinela BEJAN

Departamentul Inginerie, Drept și Evaluarea Imobilului, Grupa D-2206, Facultatea Construcții, Geodezie și
Cadastru, Universitatea Tehnică a Moldovei, Orașul Chișinău, Republica Moldova

Coordonator științific: **Angela CUCIURCĂ**, dr., conf. univ., Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat: În literatura de specialitate există mai multe definiții ale conceptului de resocializare, dar toate indică faptul că aceasta este o componentă esențială a procesului continuu de socializare. Socializarea se desfășoară în diverse forme și contexte, implicând numeroși agenți, printre care oamenii, grupurile și instituțiile care joacă un rol crucial. Astfel, resocializarea reprezintă un proces de reintegrare și adaptare în viața socială a persoanelor care au adoptat comportamente marginale sau deviate. Articolul științific examinează elementele prospective în activitatea de resocializare a delincventului juvenil. În acest scop, sunt analizate strategiile, programele și practicile care au potențialul de a asigura o reintegrare socială eficientă și durabilă pentru tinerii infractori. Se evidențiază importanța abordării proactive și preventive în gestionarea comportamentului delincvent, subliniind necesitatea implementării unor intervenții care să se concentreze nu doar pe sancțiunea imediată, ci și pe dezvoltarea abilităților sociale și a resurselor pentru a preveni recidiva. În plus, articolul subliniază importanța personalizării intervențiilor și adaptarea acestora la nevoile individuale ale fiecărui tânăr infractor, luând în considerare factori precum mediul familial, nivelul de educație, abilitățile sociale și antecedentele infracționale. Concluzia evidențiază necesitatea adoptării unei perspective prospective în procesul de resocializare, pentru a asigura succesul reintegrării și pentru a preveni repetarea infracțiunilor în viitor.

Cuvinte-cheie: socializare, probațiune juvenilă, delicvență, minor, recidivă.

Introducere

Procesul de resocializare a tinerilor infractori reprezintă o preocupare crucială pentru sistemul de justiție și pentru societate în ansamblu. Într-o lume în continuă schimbare, caracterizată de evoluții tehnologice, sociale și economice rapide, este esențial să abordăm resocializarea delincvenților juvenili cu o perspectivă prospectivă și inovatoare. Astfel, acest articol propune să exploreze și să analizeze elementele prospective în activitatea de resocializare a tinerilor infractori, identificând strategii, programe și practici care să promoveze o reintegrare socială durabilă și eficientă. Prin examinarea acestor aspecte, îmi propun să contribui la înțelegerea mai profundă a modului în care intervențiile resocializatoare pot fi optimizate pentru a preveni recidiva și pentru a oferi oportunități reale de reintegrare pentru tinerii care au comis infracțiuni. Astfel, această analiză are ca scop facilitarea dezvoltării unor politici și practici mai eficiente în domeniul resocializării delincvenței juvenile, având ca obiectiv final creșterea siguranței și bunăstării societății în ansamblu.

Delincvența juvenilă este o formă de infracțiune care implică tineri sau adulți tineri. Se caracterizează printr-un comportament deviant care indică o nerespectare a normelor acceptate în societate. Această abatere poate fi rezultatul unor factori biologici, psihologici și sociali care influențează capacitatea tinerilor de a se integra și de a se adapta la normele sociale.

Un delincvent este o persoană care se evidențiază prin lipsa unei adaptări sociale corespunzătoare și, în paralel, întâmpină dificultăți în a se integra în societate, situație care îl plasează în contradicție cu standardele și normele unui anumit sistem, incluzând legile și regulile juridice.

În Republica Moldova, se constată o participare activă a unor tineri și minori în comiterea diverselor infracțiuni, precum furturi, violuri, agresiuni corporale, omoruri sau tentative de omor. În ceea ce privește criminalitatea juvenilă, aceasta este influențată de multe cauze diferite în comparație cu cele care determină criminalitatea în rândul adulților.

De aici se desprind următoarele ale apariției delicvenței juvenile:

Cauzele specifice:

- creșterea situațiilor de abandon școlar și absența unei activități productive;
- lipsa supravegherii continue din partea părinților;
- familii dezorganizate, cu părinți care au avut probleme penale în trecut;
- lipsa cunoașterii prealabile a cercului de prieteni, a locurilor și a mediilor frecventate de minori;
- deficiențe în menținerea unei legături constante între familie și școală;
- consumul de droguri și alcool de către unii minori pentru a experimenta o stare de euforie crescută.

Cauzele generale:

- Schimbările semnificative survenite în domeniile economic, social, cultural, administrativ și juridic și dificultățile de adaptare ale unor indivizi la aceste schimbări;
- Structurile și mecanismele de control social specifice unui stat de drept care nu sunt în totalitate stabilite și nu funcționează conform așteptărilor;
- Impactul crizei economice asupra vieții materiale și spirituale a cetățenilor;
- Apariția pe piață a unor produse, bunuri și obiecte de valoare și tentația unor persoane de a le dobândi;
- Creșterea numărului și accesibilității locurilor unde sunt disponibile jocuri distractive și de noroc [7].

Astfel, din cauza constrângerilor cu care se confruntă, minorii devin adesea vulnerabili la fenomenul de marginalizare socială, care cel mai frecvent se manifestă prin neglijarea sau absența unei îngrijiri adecvate. Ca urmare, apare discriminarea socială, care are consecințe negative asupra stării psihologice și sociale a minorului. Aceste consecințe includ preluarea și interiorizarea percepției negative a celorlalți membri ai societății, ceea ce poate duce la experimentarea unor stări de anxietate, depresie și autoizolare, însoțite de o scădere a stimei de sine [2, p. 10].

Având în vedere nivelul redus de independență și vulnerabilitatea minorilor, se poate observa că principala problemă în ceea ce privește perspectivele lor de viitor este incapacitatea de a se integra în societatea modernă.

Resocializarea reprezintă o acțiune educațională și de modificare a comportamentului aplicată persoanelor condamnate penal, având ca scop readaptarea infractorilor la normele și valorile acceptate de societate, cu intenția de a-i reintegra social și de a preveni recidiva [5, p. 16].

Acțiunile de reeducare trebuie să se bazeze pe principii științifice, conforme cu actele internaționale de referință pentru activitatea procesului de resocializare:

- principiul intervenției timpurii, unul dintre principiile fundamentale, promovează ideea că un delincvent ocazional sau un predelinvent poate fi reeducat mai ușor decât un recidivist;
- principiul individualizării măsurilor, acțiunilor și metodelor de reeducare;
- principiul coordonării și continuității acțiunilor de reeducare și reintegrare socială a minorilor și tinerilor implicați în conflict cu legea;
- principiul menținerii acțiunilor educaționale și de sprijin psihosocial și economic pentru minorii și tinerii reeducați.

Reabilitarea psihosocială a minorului în cadrul probațiunii juvenile constă într-o gamă diversă de programe menite să dezvolte abilitățile minorului în ceea ce privește satisfacerea nevoilor sale, cum ar fi locuirea, angajarea în muncă și dezvoltarea socială și personală, care anterior au fost limitate.

Probațiunea reprezintă un ansamblu de activități juridice ce includ evaluare, asistență, consiliere psihosocială și monitorizare în comunitate pentru persoanele implicate în conflict cu legea, cu scopul de a le reintegra în societate și de a preveni recidiva. În domeniul dreptului penal, probațiunea reprezintă o perioadă de supraveghere impusă de instanță unui infractor, ca alternativă la închisoare, combinând supravegherea cu asistența și având un caracter sociopedagogic.

Probațiunea juvenilă menționată anterior este organizată în conformitate cu necesitatea de a respecta interesul superior al copilului și de a asigura protecția temporară a copilului aflat în dificultate, precum și de a încuraja resocializarea și reintegrarea acestuia în familia biologică sau adoptivă, într-o casă de copii de tip familial sau în comunitate [1, art. 13(1)].

Reabilitarea psihologică a infractorilor minori în cadrul probațiunii minorilor este un proces complex care ia în considerare mai multe aspecte. Accentul este pe a ajuta minorii să facă față evenimentelor traumatice și să-și recapete încrederea în societate.

Scopul reabilitării psihosociale este de a crește calitatea vieții minorilor influențați psihic, prin sprijinirea acestora în asumarea a câtor mai multe responsabilități în viața lor la fel și prin funcționarea în societate pe câte posibil activ și independent [3, p.75].

Există situații când tinerii, uneori găsiți nevinovați și eliberați, se pot confrunta cu dificultăți majore în integrarea socială, în special dacă au fost expuși la grupuri de delincvenți cu experiență. Acești tineri întâmpină obstacole semnificative în procesul de reabilitare, amplificate de stigmatizarea socială.

Impactul activităților de prevenire a delincvenței juvenile ar putea fi amplificat prin furnizarea resurselor necesare pentru organizarea activităților, consolidarea capacităților specialiștilor și elaborarea de materiale informative pentru cei care lucrează cu copiii, instruirea psihologilor școlari pentru asistarea copiilor cu tulburări de comportament, dezvoltarea programelor de asistență psiho-socială pentru familiile aflate în situații de risc, suplimentarea numărului de polițiști în fiecare sector cu sarcini clare de prevenire pentru minori, revizuirea sancțiunilor pentru părinții care nu își îndeplinesc obligațiile, conform prevederilor legale, coordonarea eforturilor între autoritățile publice și private pentru realizarea acestor activități preventive etc.

Concluzie

Reabilitarea psihosocială a minorilor infractori este o responsabilitate a întregii societăți, nu doar a sistemului penitenciar. O reabilitare eficientă ar putea consolida moralul minorului, reduce recidiva și facilita adaptarea acestuia la cerințele societății contemporane. Implicarea activă a minorilor în activități sociale constructive, comunicarea continuă cu familia și societatea sunt cruciale pentru succesul reabilitării lor. Delincvența juvenilă poate apărea din cauza unor tulburări psihopatologice și factori de mediu, cu familia având o mare responsabilitate în acest sens. Tratarea aspectelor prospectice în resocializarea minorilor infractori este esențială pentru dezvoltarea și implementarea unor strategii eficiente în domeniul justiției juvenile.

Concentrarea pe mediul familial, educație, servicii sociale și colaborarea între instituții poate contribui la reducerea recidivei și reintegrarea durabilă a tinerilor în societate. Adaptarea intervențiilor la nevoile individuale ale fiecărui tânăr și colaborarea între cercetare, practicieni și factorii de decizie sunt esențiale pentru îmbunătățirea procesului de resocializare și pentru asigurarea unui viitor mai promițător pentru acești tineri.

Bibliografie

- [1] Legea Nr. 8 din 14.02.2008 cu privire la probațiune. În: Monitorul Oficial al RM, nr .13-19 din 22.01.2016, art. 13 (1).
- [2] Aramă E. *Istoria dreptului*. Chișinău: 1997, p.10.
- [3] Basarab M., Basarab M.M. *Reflecții asupra unor măsuri educative*. În: Revista de drept penal. Anul IX, nr. 2 (aprilie-iunie). București: 2002, p. 75
- [4] Dolea I., Zaharia V., Pritcan V., *Fenomenul delincvenței juvenile în Republica Moldova*. Chișinău: Cartea Juridică, 2008.

- [5] Mariș A. *Probleme legate de resocializarea infractorului în perioada post privativă de libertate*. În *Analele științifice ale Universității de studii europene din Moldova*. Col. de red.: Sedlețchi I. (red.-șef), Chișinău, 2014, p. 16.
- [6] Ce este delincvența juvenilă și care sunt motivele apariției ei? » Institutul de Reforme Penale (irp.md)
- [7] DELINCVENȚA JUVENILĂ – CAUZE SI CONDITII FAVORIZANTE | Criminalistica